

ሽግር ንምጽብጸብ'ዶስ፡ ወይስ ፍታሕ ንምርካብ? አብ ደገ ጸንበለል ምባልዶ፡ ወይስ አብ ኤርትራዊ ባይታ ምርጋጽ?

ብኣዳለውቲ ነጸብራቕ ኤርትራ ዝቐርብ ክልተ ሰሙናዊ ነጸብራቓዊ ኣተታ።

አብ ኤርትራ፡ ናይ ቅኑዕ ኣመራርሓ ጉድለት እምበር፡ ክፍትሑ ዘይክእሉ ማሕበራዊያን ሽግራት የለውን። ስለምንታይ፡ አብ ታሪኽ ህዝቢ ኤርትራ፡ ፖለቲካውን(መግዛእታዊ) ምጣን-ሃብታውን ሽግራት እምበር፡ አብ ኣድሕድ ዝተከሰተ ማሕበራዊ ነውጽታትን ብቐዳምነት ዝረአዩ ግርጭታትን ዛጊት ኣይተመዝገቡን። ምናልባት፡ አብ ክርስትያንን እስላምን (ሳሆ) አብ ከባቢ ተድረርን ሃዞምን ናይ 1940ታት፣ ናይ ቶርባን ጽንዓደግለን፡ ናይ ኩናማን ባርያን(ናራ)፣ ናይ ኩናማን ናይ ህዝቢ ከበሳን አብ ጋሽ፡ ብዕምቆት ክረኣን ክምርመርን ዝግበኦ ናይ ታሪኽ ተረኽቦታት ክኾኑ ይክእሉ እዮም። እንተኾነ፡ እዞም ማሕበራዊያን ተርእዮታት እዚኣቶም፡ መብዛሕተኣም ውጽኢትን ሳዕቤንን ናይ መግዛእታዊ ፖሊሲ (ፈላጊኻ ግዛእ) ድኣምበር፡ ብመሰረቲስ ብቐሊሉ ክእለዩ ዝክእሉ ግርጭታት እዮም ነይሮም። ካብኡ ኣሊፉ፡ ነዞም ከምዚኣም ዝበሉ ብባህሪኣም ዘይመሰረታውያን ዝኾኑ ሽግራት፡ ከም ክእለዩ ዘይክእሉ ተጻረርቲ ግርጭታት ወሲድካ፡ ናይ ዕላማን ናይ ቃልሲ ስትራቴጂን ምቕያስ፡ ምስ ህዝቢ ኤርትራ ዘይጣግዳም ምርጫ ስለዝኾነ፡ ከቶ ስሕታን ጥርሕዮ።

አብ ናይ ቀረባ ናይ ሚዳ ኤርትራ ታሪኽና፡ ናይ ኣዞዮም ኣሸኣት ተጋደልቲ ሂወት ዝወሰደ ደማዊ ውግእ ኣድሕድ ተኻይዶ። እቲ ሰብብ ናይ ውግእ ኣድሕድ፡ ዘይቅኑዕን ዘይሓላፍነታውን ኣመራርሓ መራሕቲ ውድባት ዝፍጥሮ ኢዩ። ምክንያቱ፡ እቲ ደማዊ ናይ ኣድሕድ ምውቓዕ ናብ ህዝቢ ክልሕም ኣይክኣለን። ዋላ እቲ ብክልቲኡ ውድባት (ተ.ሓ.ኤ.ን ህ.ግ.ሓ.ኤ.ን) ዝዳገፉ መለሻ አብ ዓዓዳ (ቁሸቲ) አብ ኣድሕዳ ኣይተቐተለን ጥራሕ ዘይኮነስ፣ ነቲ ባህላዊ መዓልታዊ ሂወቲውን ኣይተግናቐፈን። ህዝቢ ኤርትራ ከም ቀደሙ አብ ሞት ብኣደ ይቐበር፡ ይጸናናዕ፣ ጥሪቲ ብኣደ ይወፍራን ማይ ይሰትያን፣ ብኣደ ዕዳጋ ይወርድ፡ ይለቓቓሕ፡ ዓዳጋይን ኣቕራባይን ኮይኑ ብሰላም ፍርያቲ ይቀያየር፣ አብ መርዓ ይኹን ካልእ ወፊራዊ ስራሕቲን ምትሕብባሩን ቀጺሉ። ብኣደ ኣብ ኤርትራ፡ ህዝቢ ንህዝቢ፡ እንተስ ብሃይማኖት እንተስ ብኤትኒሲቲ፣ ወይ ደማ ብኣውራጃ ኣይተዋቐዐን፡ ኣይተዳመዮን።

አብ ወርሒ ሚያዝያን ጉንቦትን ናይ 1991፡ ስርዓት ደርጊ ካብ ኤርትራ ዓነውነው አብ ዝበለሉ ጊዜ፣ ቅድሚ ህዝባዊ ግንባር ምምሕዳራዊ ትካላታ ናብ ምሉእ ኤርትራ ምዝርጋሓ፡ ኣማእካሊ ስልጣን ስለዘይነበረ፡ ናይ ስልጣን ባዶነት ተፈጠሩ ነይሩ። አብ ከምዚ ዝበለ ኩነት ከይተረፈ ህዝቢ ኤርትራ ብዓቕልን ትዕ ግስትን ደኣ ተጸባዩ እምበር፡ ኣይተሰራረቐን፡ ኣይተግማመጸን፡ ኣይተቐተለን። ስለዚ ካብዚ ንላዕሊ ክቐርብ ዝክእል ናይ ኣደ ህዝቢ ጭዋነት ከመይ ዝበለ'ዩ?

ህዝቢ ኤርትራ ከም ሶማል፡ ከም ላይበርያ፡ ከም ሩዋንዳ፡ ከይከውን እናበልካ፡ አብ ባይታ ኤርትራ ዘየሎን ዘይነበረን ዝቐርብ ገምገማውን፡ ብኣቂ ርትዒ የብሉን። ግን እዚ ሰባብ ወስታዚ ንህዝቢ ኤርትራ አብ ፍርሕን ራዕድን ኣእቲኻ፡ አብ ዘይደልዮ ምርጫ ንክኣቲ ንምግዳድ ዝዳለመ ምዃኑ ኣይሓሳትን።

አብ ኤርትራ፡ ሕማቕ ኣመራርሓ ዝፈጠሮ ጸገማት ብርግጽ ኣሎ። ዋላ ነቲ አብ እዋን ብረታዊ ቃልሲ ተሃሪጹን ተሰራቲን ዝነበረ ናይ ምትእምማንን ኣቢርካ ናይ ምንባርን መንፈስ፡ ሎሚ ብትሪ ይውቃዕን ይፋሓቕን ምህላወ ብሩህዮ። እዚ ኣዕናውን ቦታንን ወፍሪዚ፡ ብዓቕኑን ዓይነቱን እቲ ካብ ህግደፍ ዝዋፈርን ዝትግበርንካ ዝኸፈኣን ዝኣየለን እንተኾነ፡ ነቲ ኩሉ መኣዝናቲ ብምስትብሃል ክረኣ ከሎስ፡ ካብቲ ክልን ስፍሓትን ህግደፍ ዝዓብን ዝዳመቑን ኮይኑ ኢዩ ዝርከብ። ከምቲ ዕግርግር ዕዳጋስ ንሰራቕ ይጥዕዎ ዝብሃል

ምስላ፡ እዚ ንሃገር-ኤርትራ ብሕሱም ዝድህኽ ዘሎ ናይ ምክፍፋል ወፍሪ፡ ቦቶም ኣብ ስኒትን ሓቢርካ ብምንባርን ናይ ህዝቢ ኤርትራ ምንም ረብሓ ዘይብሎም ኣዝዮም ውሑዳት ኣካላት ዝዋፈሩ ዘሎዮ።

ኣብ ከምዚ ዝበለ ኣዝዮ ሓደጋኛ ኩነት፡ እቶም ብቕንዕና፡ ዘመናዊትን ዲሞክራሲያዊትን ኤርትራ ንምህናጽ ዝጽዕቱ ድኣ ኣበይ ኣለዉ? እንታይከ እዮም ዝጸበዩ ዘለዉ? ብርግጽ ኣብ ድኹም ሃለዋት እዮም ዝርከቡ ዘለዉ። ንጹር ናይ ቃልሲ ስትራተጅን ቆራጽነትን ይጎድሎም። በቲ ብንጥፍት ዝካየድ ዘሎ ናይ ትሕተ-ሃገራውያን ዓብሳኹ ምንቅስቓስ ተዋሒጦም። ዝርካቡ እቲ ዝፍትንም (ብጽሑፍ ጥራሕ) ነግ-ፈርግ ዝብል ለመምታኦም፡ ሃገራዊ ሽግራትና! እናበሉ፡ ሕሉፍ ኩነታት ጥራሕ ክጽብጽቡ ኣብ ጋም-ማን ይነብሩ። ሃገራዊ ጸገማትና እንታይ ኢዩ? ኢልካ ሕሉፍ ጸገማት ክትፍትሕ ምንባርን? ናይ ሃገራዊ ጸጋማትና ፍትሕ እንታይ ኢዩ? ኢልካ ናብ ቃልሲ ክትቀንዕን፡ ብቅኒትን መንፈስን ናይ ቃልሲ፡ ኣዝዮ ፍልልይ ኣለዎ። ኤርትራ ሓድነታ ዘረጋገጸት ዘመናዊትን ዲሞክራሲያዊትን ንክትከውን ቆራጽነትን ድፍረትን ጥራሕ ዘይኮነስ፡ ዝተጸንዐ ውድባን ኣሰራርሓን ዘለዎ መቃለሲ ባይታ ቅድም የድሊ። ካብኡ ንድሓር፡ እቲ ቅኑዕን ዲሞክራሲያውን ኣገባብ ተበግሶ ናይ ቃልሲ፡ ነቲ ጉዕዞን መዓርፎን ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ብተግባር ክምልሶ ኢዩ። ዲሞክራሲያዊ ባህሪ ዘይብሉ ምጥርናፍን ምጽንባርን ግን፡ ኣብ ኤርትራ ህዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ስርዓት ክተክል ወይ ኣብ ምትካል ክሕግዝ ኣይ-መጎታውን ኢዩ።

ንመጽናዕቲ ሕብረተሰብ ኤርትራ ክሕግዞ ዝኸእሉ ክልተ ዓበይቲ ረቂቒታት እዮም፣ እስልምናን ክርስትናን። ክርስትናን እስልምናን ኣብ ኤርትራ ንዘመናት ዝጸንሐ መንፈሳዊ እምነት ስለዝኾነ፡ ኣብ ኩሉ ባህላዊ ውነታት ህዝቢ ኤርትራ ድልዳል መሰረት ኣለዎ። ናይ ህዝብና ስምዒታት፡ ከም- ነውርን ቅብሉን ጠባያት፡ ጠብላሕታትን ልምድታትን ካብዘን ክልተ ዓበይቲ መንፈሳዊ ሃይማኖታዊ እምነታት ዘንጸባረቐ ኢዩ። ካብዚ ብምንቃል፡ ነዚ ተኣፋፊ ግን ድማ ብድፍረት ክንዛረበሉን ክንዛተየሉን ዝግባእና ሃገራዊ ጉዳያት፡ ብኩለንተናዊ መኣዝን ብዕዘትን ሓላፍነትን ክንጥምቶ ይግባእ። ኣብዚ መጽናዕቲዚ ኣብ ጠብላሕታትን ዊንታትን ናይ መራሕቲ ፖለቲካውያን ውድባት ዘይምርኮስን ዘይግራሕን ኮይኑ፡ ንባህላዊ ውርሻታትን ኣገባብ ኣናባብራ ሕብረተሰብ ኤርትራን ብምልኣት ኣብ ጸብጻብ ዘእተወ ክኸውን ኣለዎ።

ከም ኣብነት- ኣብ ጊዜ ዓደይ-ዓደይ፡ ዝበዝሐ ናይ ከበሳ(ክርስትያን) ምስ “ክርስትያናዊ ንጉስ” ሃይለስላሴ ምዃን መሪጹ ነይሩ። ታሪኽ ከም ዘብረሆ ግን እቲ ምርጫቲ ንኣጻር ጊዜ ጥራሕ ኢዩ ጸኒሐ። ታሪኽ ብረታዊ ተጋድሎና ከምዝምስክሮ ድማ (ዋላኪ ብዙሕ ሓፍ ዞቕን ሽግራትን ዝነበሮ እንተኾነ)፡ ኣብቲ መሪር ቃልሲ ናይ ምልላይን ምትእምማንን መድርኽ ከፊቱ ኢዩ። ህዝቢ ኤርትራ፡ ብሃይማኖትን ብቀበላን ከይተፋላላዩ ኣንጻር ባዕዳዊ ስርዓት ኢትዮጵያ፡ ብሓደ ተቓሊሱ፡ ተሰዊኡ፡ ተደጋጊፋ፡ ተሓናጊሩን ከቲቲን። እዚ ናይ ሃገራዊ ቃልሲና እወንታዊ ጭቡጥ መበገሲ ኢዩ።

ብእንተታትን ነፍሱ-ጠብላሕታትን ክንጥበር እንተኾይና ግን፡ ከምቲ ንህዝቢ ከበሳ ብስርዓት ሃይለስላሴ ዝተገበረሉ ናይ ምትላል ጎስጓስ፡ ንእስላም ሕብረተ-ሰብ ኤርትራ፡ ካብ ሱዳን ወይ ካብ ምስሪ ተዋፊሩ እንተዝነበር፡ ከመይ ዝበለ ውጽኢት ኮን ምነበሮ ይኸውን?... ክንሓትት ንኸእል። እዚ ግን ናብ መወዳእታ ዘይብሉ ህወታት ጥራሕ ኢዩ ክመርሓና። ስለምንታይ? ንሓቅታት ዝብርዙ ቆጺርካ ዘይውድኡ ጫውጫዎትን ሳንፋፍ ስምዒታትን ስለዝርከንዎ። ነዚኦቶም ክንምልስን ክንጥብርን ከኣ ክቡር ጊዜ ከነጥልእ ኣይግባእናን። ንኹሉ ገለፍ-መለፍን ጋጃይን ፈሊና ክንርእ መታን፡ ብምትላልን ብምሕባልን ዝተፈጸሙ ተንኮላት ናይ መግዛእታዊ ስርዓታትን ውጺኢታቶምን ከም ተኣለይቲ እምበር ከም ውርሻ ኣይንቀበሎም። ግደ ሓቂ፡ ስለምንታይ፡ ብድልዩትን ርድዩትን እሞ ብነጻን ንቕሕ ምርጫን ዝተኸናወኑ ስለዘይነበሩ። ግደ ሓቂ፡ ህዝቢ ኤርትራ፡ ኣብ ዘበናዊ ታሪኹ (ካብ መግዛእቲ ጥልያን ጀሚሩ) ክሳብ ሕጂ፡ ብዘይ ጸኞታን ምፍራራሕን፡ ብነጻ ድሌቱ ዕድሉ ክውሰንን ገና መድረኽ ኣይረኸበን ኣሎ።

ምናልባት፡ ኣብ ቃልሲ ተጋድሎና፡ ሰኣን ቅኑዕን እሩምን ኣመራርሓ፡ ብፍላይ ኣብ ምጅማሩ ዝነበረ ኣተሓሕዞን ናይ ኣሰላልፎ ኣገባብን፡ ኣብ ሕብረተ-ሰብ ኤርትራ እንታይ ጽልዎ ፈጠሩ? ኣቀዋውማን ኣሰራርግን ተጋድሎ ሓርነት ኤርትራን ህዝባዊ ሓይልታት ሓርነት ኤርትራን/ሀ.ግ.ሓ.ኤ.፡ ሃይማኖታዊ ድዩ ነይሩስ ፖለቲካዊ? እቲ ኣሰራርግ እቲ ክውገንን ክእለን ዘይክኣል ኩነት ስለዝነበሮ ድዩስ፡ ወይስ ሰኣን ዘይብቕዕ ኣተኣላልያ ግርጭት ኢዩ ናብ ደማዊ ውግእ ሓድሕድ ዝተሳገገረ? ሕጂኽ ድሕሪ 36 ዓመታት (ጉባኤ ኣዶብሓ፡ ሰዶሐ ዒላ) እንታይ ዝተኣረመ ኣሎ ኣብ ፖለቲካዊ ቅኒት መሪሕነታት ናይ ኤርትራ?..

ዝብሉ ሕቶታት ክንምልሶ ዝግበአና ይኸውን። ንታሪኽ ብኣሉታ ንምጽሕታር ዘይኮነስ፡ ንቕድሚት ከይደገሙ መታን። ብስክፍታ ወይ ብንክሕሒራ፡ ንድኹም ሸኽም ክንጻፋዎሎምን ኣብኣም ክንርዕምን እንተኾይና ግን ብወጥሪ ኣኒቕሙና ክነብሩ እዮም።

ህዝቢ ኤርትራ (ብዘይኣፋላይ ሃይማኖትን ቀቢላን)፡ መግዛእታዊ ኣደራሳ ካብ ዝፈጠረሉ ስነ-ኣእሙራዊ ቅልውላው እፎይ ከይበለ ናይ ኢሳያስ ዓምጣሪ ምሕደራ ዘርከቦ ህዝቢ ኢዩ። ኢሳያስ፡ ንማንም ሕብረተሰብ ኤርትራ ዘይውክል፡ ንናይ ብሕታዊ ስልጣኑ ዝከላኸል ዝወጸሉ መሻሺ ስርዓት ኢዩ። ንህዝቢ ኤርትራ፡ ዋላ ከምቲ ኣብ ጊዜ ስርዓት ሃይለስላሴ ዝነበረ ንጉሳዊ ምሕደራውን ከልኪልዎ። ኣብ ጊዜ ስርዓት ሃይለስላሴ፡ (ዋላኻ ኣብ ኤርትራ መግዛእታዊ ስርዓት ይንበር) ተማሃሮ ኣብ ኤርትራ ሰላማዊ ሰልፍታት ከካይዱ ይኸእሉ ነይሮም። ኣብ ማእከል ኢትዮጵያ ውን፡ ተማሃሮ ዩኒቨርሲቲ ክውደቡ፡ ኣብ ውሽጢ ቀጽሪ ቤት ትምህርቶም እኼባ ከካይዱ፡ ናይ ተቓውሞ ድምጻም ከስምዑ ይኸእሉ ነይሮም። እቲ ናይ ሽዑ ኩነታት ምስ ናይ ሕጂ ኢሳያሳዊ ምሕደራ ከናጻጽሮ ከለና፡ ፍልልዩ ሰማይን ምድርንዩ። ብርግጽ ኢሳያስ ጸረ-ዲሞክራሲ፡ ጸረ-ትምህርቲ፡ ጸረ-ሰላም ዝኾነ ዝወጸሉ እምባ-ገንን ምዃኑ፡ ሎሚ ብዙሕ ኣብነታት ምቕራብ ዘድልዮ ኣይኮነን። ኣብ ኤርትራ ቤት ማእሰርታት ዝራባሓሉ፡ እታ ዝርካባ ሓንቲ ዩኒቨርሲቲን ትዕጸወሉ ኩነታት ኢዩ ዘሎ። እዚ ስርዓት'ዚ ዋላ ነታ ስልጣኑውን ባዕሉ ዕድመ ዘሕጸር ኢዩ (ዝደፍኦ ሓይል ተቓውሞ ስለዝሰኣነ እምበር)። ድሕሪ ነጻነት ኤርትራ (ኣብ ውሽጢ 14 ዓመታት) 4000 ተማሃሮ ጥራሕ ካብ ዩኒቨርሲቲ ከምዝተመረቁ ኣብቲ ባዕላቶም (ህግደፍ) ናብ ሕቡራት ሃገራት ዓለም ዘቕረብዎ ጸብጸብ ይሕብር። ንለባም ኤርትራዊ ኣዘዩ ዘሕፍር ጸብጸብ!

ሕጂ ብኢሳያስ ብዙሕ ምዝራብ ዘድልዮ መደርኽ ኣይኮነን። ስትራተጂያዊ ኣትኩሮና፡ መተካእታ ናይዚ ውልቀ-መሻሺ ስርዓት ምርካብ ኢዩ። እወ፡ ሕቶ መተካእታ!... ግን መተካእታ ናይ ኢሳያስ ካብ ማና ክመጸና ኣይኮነን። ብኤርትራዊ ቃልሲ ዝሰራሕ፡ ዝህጽን ዝገጣጠም ዕማምዩ። መሪሕነት ክብሃል ከሎ፡ ንትርግታን ስምዒታትን ህዝቢ ኤርትራ ጽን ኢሉ ዝስምዕ፣ ብኡ መሰረት ዝሰርሕ፣ ናብ ዓወት ዝመርሕ ኣገባብ ኣሰርራሓ ዝኸእተልን ብህዝቢ ኤርትራ ዝግራሕን ማለት ኢዩ። ቅኑዕ መሪሕነት፡ ናይ ውልቀ-ሰባት ውልቃዊ ዜና ዝጋነሉ፡ ወይ ናይ ብዙሓት ውድባት ኣካላዊ ምጽንባር ማለት ኣይኮነን። የግዳስ ናይ ምእኩል ኣሰራርሓ፣ ናይ ተሓታትነትን ምቕራልነትን ተግባር ዘርኢ፣ ካብ ህዝቢ ብኣገባብ ኣመራርሕኡ፡ ብኣሳታፍነቱን ቅልዑነቱን ተኣምንነትን ተቐባልነትን ዘሕድር ኢዩ ክኸውን ዘለዎ። ካልእ፡ ዝኣረገ፡ ቅድሚ ሕጂ ናብ ዕንወትን ምፍንጫልን ዝመርሕ ኣገባብ ኣሰራርሓ ወጊድ ጥራሕ ኢዩ ክብሃል ዘለዎ።

ኣብ ወርሒ ለካቲት ኣብ ካርቱም ዝተጋበአ ናይ ተቓውሞ ውድባት ኤርትራ መጋባእያን (ናይ ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን) ንሕሉፍ ኣሉታታት ወጊድ ዝበለ'ዶ ኮይኑ ወጺኡ? ኤርትራዊ ዲሞክራሲያዊ ኪዳን፡ ንናይ ህዝቢ ኤርትራ ሕቶ ክፈትሕ ብቕዓት ይውንንዶ? ወጊድነት ንሰራርሓን ኣመራርሓን ህግደፍዶ ኮይኑ ካብ ጉባኤኡ ወጺኡስ ወይስ ስልጣን ዓራት ህግደፍ ዓልዩ ንምውራስ? መልሲ ናይዚ ሕቶታትዚ፡ ብብቕዕ ምክንያት እወንትኡ ዘይዛይድ እንተኾይኑ፡ ሕቶ ብቕዕ መሪሕነት ኣብ ደንበ ተቓውሞ፡ ቅድሚ ምውዳቕ ኢሳያስ እንተዘይተመለሱ፡ ድሕሪ ውድቀት ኢሳያስ ክምለስ ኢልካ ከመይ ኣቢልካ ይሕሰብ?

“ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ትሕቲ ሰብኣዊ ርህራሄ ዘይብሉ ስርዓት ኢሳያስ ይሳቕ ስለዘሎ፡ ንስርዓት ኢሳያስ ንምልጋስ ብቐዳምነት ክረኣ ኣለዎ...” ኢልካ ዝቐርብ ምስምስን ዓባባጥን፡ “ክትበልዎ ዝደላኻዩ ኣባጉንባሕሲ፡ ዛግራ ትብሎ” ንዝብል ምስላ ናይ ኣበው ኢዩ ዘሸኸረካ። ንኢሳያስ ብምልጋስ፡ ህዝቢ ኤርትራ ዕድሉ ባዕሉ ወሳኒ ክኸውን ዘኸእልን ዘተኣማምን ኣንፈታት ሎሚ ክረኣ ኣለዎ። ካብ ኣቦ-መንበርነት፡ ዋና-ጸሓፍነት፡ ነናይ ውድባቶም ክወርዱን ብካልኣት ክትክኡን ፍቓደኝነት ዘይብሎም “መራሕቲ” ጽባሕ ስልጣን ናብ ህዝቢ ኤርትራ ከረከቡ እዮም ማለት ላግጺ ጥራሕዮ። ብክለሳ-ሓሳብ ነቲ “ህዝቢ ኤርትራ ስልጣን ዝህብን ዝኸልእን ወናኒ ዕድሉ ክኸውን ኢዩ” ዝብል መዝሙር ይዝምርዎ እዮም፣ ሎሚንከ ንህዝቢ ግሁዳትን ግሉጻትን ዘይኮኑ እኼባታትን ዋዕላታትን የካይዱ።

ከምቲ “ብዕራይ ናብ ዘበለ እንተበለ፡ ዕርፊ ኣጽንዕ” ዝብሃል ምስላ፡ ነቲ ኩሉ ዝቐርብ ሕልኽልኻት ሰጊርና፡ እቲ ዝድለ ህዝባዊ ዓወት ኣብ ኤርትራ ንምርግጋጽ፡ ናይ ፖለቲካዊ ተቓውሞ ውድባት ይኹና፡ ናይ ሲቪክ ማሕበራት፡ ምሁራትና ይኹኑ ሃገራውያን ሓርበኛታትና ምስ ኣብ ውሽጢ ሃገር ዝርከብ ህዝብናን ዘተኣሳስር ድንድል ምስዘርሑ ጥራሕዮ። ክሳብ ሕጂ፡ ህልውና ተቓውሞ ውድባት፡ ብኣብ ውሽጢ ዝርከብ ሰፊሕ

ሀዝብና ዳርጋ ባዕዲ(ዘይፍሉጣ) እየን። አንጻር ስርዓት ኢሳያስ አብ ውሽጢ ሃገር ብምስጢር ምስ ዝቃለሱን ክቃለሱ ምስ ዝደልዩን ደቂ ሃገር ምትእስሳርን ሌላን የለን እንተተባህለ ካብ ሓቂ ዝረሓቐ ኣይኮነን። ስለዚ አብ ከምዚ ዝበለ ኩነታት፡ ኤርትራ ካብ ስርዓት ኢሳያስን ብኩለንተና ንስርዓት ኢሳያስ ካብ ዝመስሉ ካልኣት ጉጅለታትን ድሒና፡ ንመጻኢ ናይ ብሩህ ተስፋ ጩራ ክትርኢ፣ ንኣሉታታት ናይ ዝሓለፉ ብምውጋድ እምበር፡ ካልእ ኣመራጺ ኣይህሉን።